CIHM
Microfiche
Series
(Monographs)

ICMH
Collection de
microfiches
(monographies)

Canadian Institute for Historical Microreproductions / Institut canadien de microreproductions historiques

© 1995

The copy filmed here has been reproduced thanks to the generosity of:

National Library of Canada

The images appearing here are the best quality possible considering the condition and legibility of the original copy and in keeping with the filming contract specifications.

Original copies in printed paper covers are filmed beginning with the front cover and ending on the last page with a printed or illustrated impression, or the back cover when appropriate. All other original copies are filmed beginning on the first page with a printed or illustrated impression, and ending on the last page with a printed or illustrated impression.

The last recorded frame on each microfiche shall contain the symbol ⟶ (meaning "CONTINUED"), or the symbol ▽ (meaning "END"), whichever applies.

Maps, plates, charts, etc., may be filmed at different reduction ratios. Those too large to be entirely included in one exposure are filmed beginning in the upper left hand corner, left to right and top to bottom, as many frames as required. The following diagrams illustrate the method:

L'exemplaire filmé fut reproduit grâce à la générosité de:

Bibliothèque nationale du Canada

Les images suivantes ont été reproduites avec le plus grand soin, compte tenu de la condition et de la netteté de l'exemplaire filmé, et en conformité avec les conditions du contrat de filmage.

Les exemplaires originaux dont la couverture en papier est imprimée sont filmés en commençant par le premier plat et en terminant soit par la dernière page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration, soit par le second plat, selon le cas. Tous les autres exemplaires originaux sont filmés en commençant par la première page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration et en terminant par la dernière page qui comporte une telle empreinte.

Un des symboles suivants apparaîtra sur la dernière image de chaque microfiche, selon le cas: le symbole ⟶ signifie "A SUIVRE", le symbole ▽ signifie "FIN".

Les cartes, planches, tableaux, etc., peuvent être filmés à des taux de réduction différents. Lorsque le document est trop grand pour être reproduit en un seul cliché, il est filmé à partir de l'angle supérieur gauche, de gauche à droite, et de haut en bas, en prenant le nombre d'images nécessaire. Les diagrammes suivants illustrent la méthode.

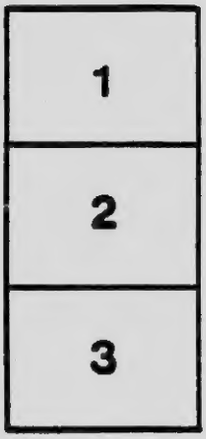

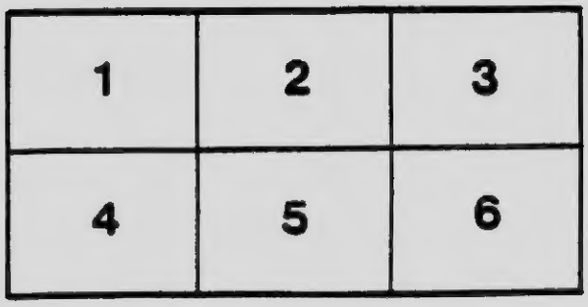

Ілюстрована Шевченківська Бібліотека
№ 14.

Москалева Криниця.

З 1 малюнком і портретом

Накладом „Канадийского Фармера“
852 MAIN STREET. WINNIPEG, CANADA

Ілюстрована Шевченківська Бібліотека
№ 14.

Москалева Криниця.

З 1 малюнком і портретом.

Накладом „Канадийского Фармера."
852 Main Street, Winnipeg, Canada.

PG3948
S5
M6
1910
P***

Т. Шевченко

Москалева криниця.

(По першому рукопису.)

„Не варт, їй-Богу, жить на сьвіті!...”
— „То йди топись!” — „А жінка, діти?”
— „Отто-ж то бачиш, не бреши!
А сядь лишень та напиши
Отсю бувальщину! то може
Інако с[illegible] жете, небоже.
Пи[illegible] оттак: Було
Село...
Та, щоб не лїзти на чужину,
Пиши: у нас на Укр[illegible]ні.
А в тім селї вдова [illegible]ла,
А у вдови дочка бу[illegible]
І син семилїток.
Добро мавши діток
У розкоші, — хвалиш Бога;
А вдові убогій
Мабуть не до його
Бо залили за шкуру сала.
Трохи не пропала:
Думала в черниці,
Або йти топить ся, —
Так жаль маленьких діток стало:
Звичайне мати, що й казать!
Та може снив ся таки й зять,
Бо вже Катруся підростала:
Чи вже їй вік продївувать,
Зносити брівоньки нї-за-що?...
Нї, дївонька вона не та!

„Таки-ж у тім селї трудящий
(Бо всюди сироти — ледащо)
У наймах виріс сирота,
Неначе батькова дитина.
То сяк, то так,
Придбав сірома грошенят,
Одежу справив, жупанину,
Та нї відсіль і нї відтіль,
На ту сирітську копійчину,
Купив садочок і хатину;
Подякував за хлїб, за сіль
І за науку добрим людям,
Та до вдовівни на-впростець
Шелесть за рушниками!
Не торгувались з старостами
(Як те буває меж панами),
Не торгувавсь і пан-отець,
Усім на диво та на чудо!
За три копи звінчав у будень...

„Просохли очи у вдови.
Оттак-то, друже мій, живи, —
То й весело на сьвітї буде,
І буде варт на сьвітї жить,
Як мати-меш кого любить.
Хоч кажуть от-ще що, небоже:
„Себе люби, то й Бог поможе!"
А доведеть-ся умирать?
Здихать над грішми? Нї, небоже!
Любов — Господня благодать!
Люби ж, мій друже, жінку, діток,
Дїли з убогим заробіток,
То легше буде й зароблять!
Спочинем трохи, поговорим...
Що? ярина ще не зійшла?"

2. — „Та де та ярина взялась?!
У мене ще на жито орють.
Оттим-то й ба, що живете
Відколи, дядьку, а не чули;
А може й чули, та забули:
Журнал дрюкують..."

1. — „Те! те! те!"

2. — „Та що ви думаєте, польський,
Або „Хазяїн" той московський?
Не та ловись! журнал „Ревю"!
Чи те „Ля-мод", купив для Паші
Торік в Ромні..."

1. — (Нишком.) „Так от-як наші!
Не чув, як на сьвіті живу!..."

2. — „У самому тому журналї
Моя Пашета начитала,
Як Німцї сїяли траву,
А потім вижали серпами!
І все написано стихами,
Та не такими, як у нас..."

1. — „Як-би ти, брате, свинї пас,
За слово вибачай..."

2. — (Мов не чує.) „Гей, хлопче!
(Ходить, посвистує, а потім співає:)
„Хлопче, молодче,
З карими очима!
На-що тобі жінка?
Камінь за плечима!"

1. — „Та годї вже тобі співать."

2. — „Що? може хочете кінчать?
А я, признать ся, думав теє..."

1. — „А я так думаю инеє,
Що випємо, та поснемо,
А там і ладу не дамо;
Сїдай лиш, та пиши, небоже,
Та кончимо, як Бог поможе!"

(II).

„Одружились небожата,
Дивувались люде:
Як-то вони, ті сироти,
Жить на сьвітї будуть?
Минає рік, минув другий,

Знову дивувались:
Де в тих сиріт безталанних
Добро теє бралось?
І в коморі, і на дворі,
На току й на ниві,
І діточки, як квіточки,
Й самі чорнобриві:
У жупанах похожають,
Старців закликають
На обіди, а багаті —
То й так не минають.
Не минали себелюби,
Та все жалкували,
Що сироти таким добром
Старців годували:
„Коли гниє, то спродали б:
Адже-ж у їх діти!...”
Ось слухай же, що то роблять
Заздрощі на сьвіті
І ненатля голодная!
Ходили, ходили,
Поки в-ночі, жалкуючи,
Хату запалили.
Нехай би вже були непевні
Які вельможі просьвіщенні:
То і не жаль було б; чи так?
А то сірісінький сіряк
Оттак лютує! — Тяжко, брате,
Людей на старість розпізнати,
А ще гірше — з-за молоду
Гадину кохати.
Очарує зміїними
Карими очима...
А пек тобі! забув, дурню,
Що смерть за плечима?

„До стебла все погоріло,
І діти згоріли,
А сусіди, і багаті
І вбогі, раділи.
Багатії, бач, раділи,
Що багатчі стали,

А вбогії тому раді,
Що з ними зрівнялись!
Посходились жалкувати,
Жалю завдавати,
„Шкода, шкода! як-би знатьтя,
Копійчину б дбати,
То все б таки воно не так...
А що пак, Максиме?
(Бо його Максимом звали)
Попродай скотину,
Та ходи до мене в найми:
Що буде, те й буде!
Будем знов чумакувати,
Поки вийдем в люди,
А там знову..." Подякував
Максим за пораду.
— „Побачу ще, як там буде;
Коли не дам ради,
То тогді вже певне треба
Іти в найми знову.
Де то моя Катерина,
Моя чорноброва?!...
Вона мене все радила,
І тепер порадить..."
Та останняя ся рада
На віки завадить.
Воли твої і корови
Разом поздихали,
А Катруся з москалями
Десь помандрувала."

(III.)

„Тепер оттак пиши, небоже:
Максим подумав, пожурив ся,
А потім Богу помолив ся,
Промовив двічи: „Боже, Боже!"
Та й більш нічого.
Од цариці
Прийшов указ лоби голить.
„Не дав вдовиці утопить ся,
Не дам же й з торбою ходить!"

Сказав Максим, і ґрунт покинув,
Бо вдовиного, бачиш, сина
В прийом громада повезла.
Такі то темнії діла
Творять ся нишком на сім сьвіті!
А вас, письменних, треба б бити,
Щоб не кричали: „ах, ах, ах!
Не варт, не варт на сьвіті жити!"
А чом пак темні не кричать?..."

2. — „Хиба-ж живуть вони і знають,
Як ви сказали, благодать,
Любов?..."

1. — „Що, що? не дочуваю!..."

2. — „Вони, кажу вам, прозябають,
Або, по вашому, ростуть,
Як та капуста на городі."

1. — „Оттак, по вашому; ну, годі-ж!
Нехай собі і не живуть...
А все, скажу таки: як хочеш,
А ви їм жить не даєте,
Бо ви для себе живете.
Заплющивши письменні очи."

2. — „Отже як будем так писать,
То ми й до вечера не кончим.
Ну, де той безталанний зять?"

— „Вернувсь вдовиченко до дому,
А зять пішов у москалї;
Не жаль було його нікому,
Та ще й сьміялись у селї!
Отже, далебі, не знаю,
Чи вона верталась,
Катерина, до матери,
Чи такі пропала?
Була чутка, що с. рижену
В Умані водили
По улицях: украла щось, —
Потім утопилась.
Та все-то те, — знаєш, люде
Втоплять і задушать;

А може то така правда,
Як на вербі груші.
Знаю тілько, що про неї
І пісню проклали.
Я чув тогді, на досьвітках
Дівчата співали:
„Шелесть, шелесть по дубині,
Шапки хлопці погубили;
Тілько наймит не згубив,
Удовівну полюбив..."
Соромітна... нехай їй лихо!

(IV.)

„Минали літа тихо-тихо
(Оттак пиши), і за гріхи
Карались Господом Ляхи,
І пугав Пугач над Уралом.
Піїти в одах вихваляли
Войну й царицю, — тілько ми
Сиділи нишком, слава Богу!

Після великої зими
Вернув ся і Максим безногий:
В поході, каже, загубив,
Та срібний хрестик заробив.
Чого він придибав? нема в його хати,
Ні сестри, ні брата, нікого нема.
Чого-ж він приплентавсь? а хто його зна!
Чи чув ти, що кажуть: легше умирати
Хоть на пожарині в своїй стороні,
Ніж в чужій в палатах! Чи чув ти? ба ні!"

2. — „Ей, дядечку! швидче будемо писати,
Бо хочеть-ся спати і вам, і мені."

1. — „Зажуривсь москаль каліка:
Де йому подітись?
Вдовиченко в пікінерах,
Вдова на тім сьвіті!
До кого-ж він прихилить ся?
Де перезимує?

Уже осінь; незабаром
Зима залютує.
Нема йому в сьвіті долї:
Полинула в поле...
Попросив ся зимувати
До дяка у школу,
Бо таки й письма, спасибі,
Москалї навчили.
І в косї був, бо й москалї
Тогдї, бач, носили
Сиві коси з кучерями
Усї до одного —
І борошном посипали,
Бог їх зна, длячого?
Максим таки, як письменний,
Було помагає
І на клирасї дякові,
І псалтир читає
Над покойними, й хавтури
З школярами носить,
А в Пилипівку сірома
Христа-ради просить.

„Нічого, знай своє пиши,
Та перед людьми не бреши!
Хоч-би тобі лихе слово
Почув хто од його!
І талан і безталаньня —
Все, каже, од Бога.
Анї охне, нї заплаче,
Неначе дитина.
І собаки не кусали
Москаля Максима.
А в недїлю або в сьвято
Мов причепурить ся,
Шкандибає на вдовину
Пустку подивить ся.
Сяде собі у садочку,
І вдову згадає,
І за її грішну душу
Псалтир прочитає.
Катерину „о здравії"

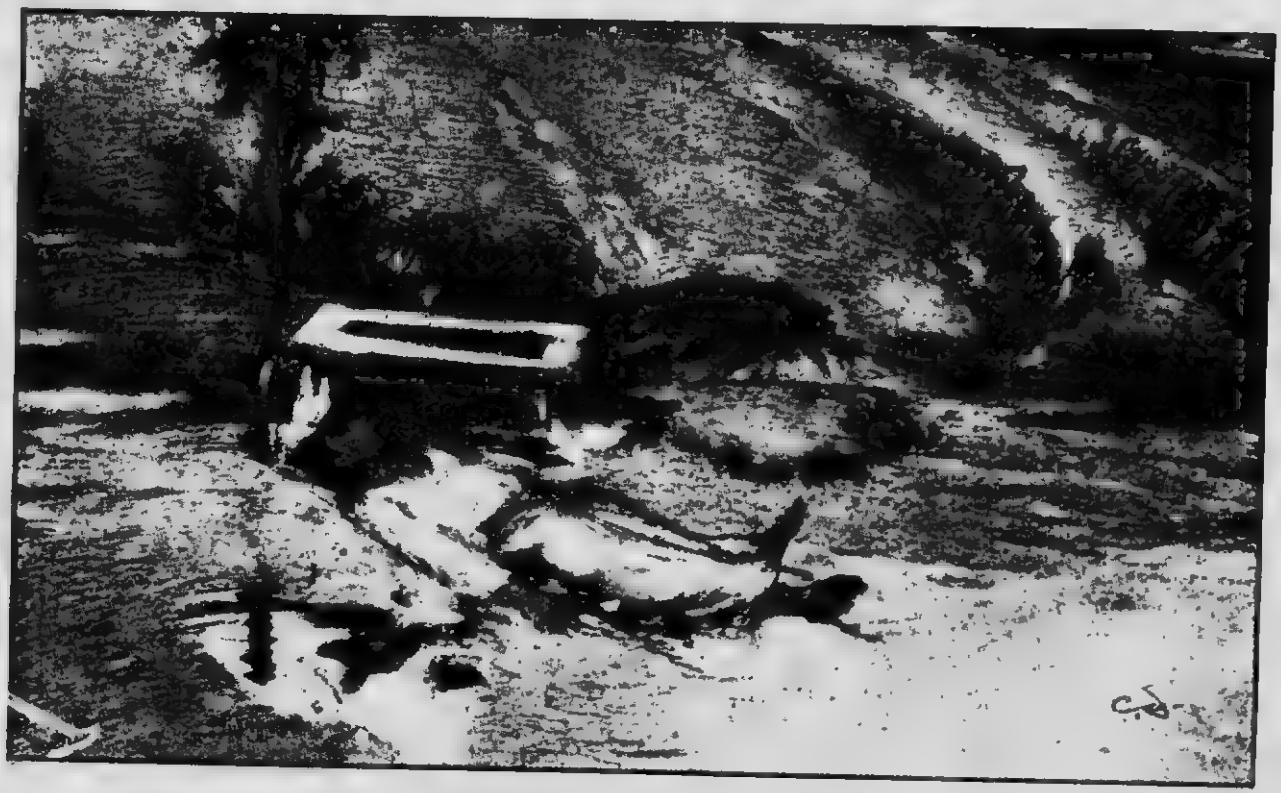

Москаля вже неживого
Найшли в балці діти

Тихенько помяне,
Утре сльози: „все од Бога!"
Й веселенький стане.
А в Петрівку і в Спасівку
Не спочине в школї,
Бере заступ і лопату,
Шкандибає в поле.
І край шляху, при долинї —
Отже не вгадаєш,
Що калїка виробляє?
Криницю копає!
Та й викопав. На те лїто
Криницю сьвятили —
На самого Маковія,
І дуб посадили
На прикмету проїзжачим;
А на друге лїто
Москаля вже неживого
Найшли в балцї дїти
Коло самої криницї:
Вийшов подивить ся
Остатнїй раз сїромаха
На свою криницю.

„Громадою при долинї
Його поховали,
І долину і криницю
На память назвали
Москалевою. На Спаса,
Або Маковія
І досї там воду сьвятять,
І дуб зеленїє.
Хто йде, їде, не минають
Зеленого дуба:
В холодочку посїдають
Та тихо, та любо,
Пючи воду погожую,
Згадують Максима...

Оттак живіть, недоуки!
То й жить не остине."

1847.
Орська кріпость.

МОСКАЛЕВА КРИНИЦЯ.

(Я. Г. Кухаренкові на память 7. цьвітня 1857. р.)

Не на Вкраїні, а далеко,
Аж за Уралом, за Елеком,
Старий недобиток варнак
Мені росказував оттак
Про сю криницю москалеву;
А я, сумуючи, списав.
Та ритму нищечком додав,
Та невеличку і дешеву
(Звичайне, крадене!) зобгав
Тобі поему на спомини,
Мій друже щирий, мій єдиний!

I.

Після Великої зими,
За Катерини за цариці,
Москаль ту викопав криницю;
А як він викопав, то ми
Отсе й роскажемо в пригоді,
А ви записуйте! Не шкодить
Такую річ і записать,
Бо се не казка, а билиця,
Або бувальщина, сказать.

Оттак пишіть: була криниця...
Ні, не криниця, а село —
Пишіть! — давно колись було
Межи садами, при долині,
Таки у нас, на Україні,
Було те божеє село.
В селї тому вдова жила,
А у вдови дочка росла
І син малоліток.
Добре мати діток
Багатому: хвалить Бога
В розкошах; а вбогій
Вдові не до того
(Бо залили за шкуру сала,

Трохи не пропала) —
Думала іти в черниці,
Або утопить ся.
Так жаль маленьких діток стало
(Звичайне, мати! що й казать!),
Та може ждав ся таки й зять,
Бо вже Катруся підростала
(Катрусею вдовівна звалась) —
Чи вік же їй продівувать,
Зносити брівоньки ні-за-що?
Хиба за те, що сирота?
А красота-то, красота!
Мій Боже милий! А трудяще,
А чепурне, та роботяще,
Та тихе. Бач, і сирота,
А всім була на-вдивовижу.
Бувало, вигляне із хижі,
Як тая квіточка з роси,
Як теє сонечко з-за хмари:
Весь похолону, неживий
Стою, бувало...
Анї кара,
Анї муки, нї кайдани,
Ніже літа, сину,
Тії сили не втомили.
Оттак і загину,
Так і згину. Бо диви ся:
Смерти сподіваюсь,
А ридаю, мов дитина,
Як я нагадаю
Катерину. Слухай, сину,
Мій друже єдиний!
Слухай добре, та записуй,
Та на Україні,
Як Бог тебе допровадить,
То роскажи, сину,
Що ти бачив діявола
Своїми очима!...

II.

Так, бачиш, дівонька отта
Росла собі; і роботящий

(Бо всюди сироти — ледащо)
У наймах виріс сирота,
Неначе батькова дитина.
Отто-ж той самий сиротина
У наймах, сяк собі то так,
Придбав сірома грошенят,
Одежу справив, жупанину,
Та ні відсіл і ні відтіль
Купив садо ок і хатину;
Подякував за хліб, за сіль
І за науку добрим людям,
Та до вдовівни на-впростець
Шелесть за рушниками.
Не торгувались з старостами,
Як те бува з багатирями.
Не торгувавсь і пан-отець
(На диво людям та на чудо!):
За три копи звінчав у будень,
Без пихи, так, як довелось...
Оттут-то, голубе мій сизий,
Оттут-то й лихо почалось.

III.

Уже, либонь після Покрови,
Вертав ся з Дону я, та знову
(Бо я вже двічи посилав
До дівчини за рушниками)
Послать і в-третє міркував, —
Та з чумаками, та з волами
Як-раз в неділю на весільле
До удовівни причвалав.
Пропало, все добро пропало,
Анї щітинки не зосталось!...
Пропав і я, та не в шинку,
А на „кобилї"... На віку
Всї люде бачать лихо, сину;
Але такого, мій єдиний,
Такого лютого нїхто,
Нїхто і з-далека не бачив,
Як я, лукавий! А тим часом
Просохли очи у вдови;
Неначе в Бога за дверима,

У зятя та в сина
Стара собі спочиває,
А на Катерину,
На дитя своє єдине,
Тілько поглядає.
А я в шинку з пяницями
Душу пропиваю, —
Та й пропив! Запродав душу,
І душу і тіло:
Тіло катові, а душу...
О Боже мій милий!
Хотіло ся б жить на сьвіті,
Та ба! треба вчитись,
Ще з-малечку треба вчитись,
Як на сьвіті жити,
А то бити-муть, та й дуже!...
Не знаю, мій друже,
Чи сатана лихо коїв,
Чи я занедужав,
Чи то мене злая доля
Привела до того!
Таки й досї ще не знаю,
Не знаю нїчого;
Знаю тілько, що тверезий
(Бо вже анї вина,
Нї меди, нї оковита
Не пили ся, сину!)...
Оттаке-то сподїялось!
Вмер батько і мати,
Чужі люде поховали,
А я, мов проклятий
Той Іуда, одринутий
І людьми і Богом,
Тиняю ся, ховаю ся, —
І дійшло до того,
Що я, в-ночі підкравши ся,
Максимову хату
(Бо його Максимом звали,
Вдовиного зятя)
Запалив! Згоріла хата,
А душа проклята
Не згоріла; моя душа,

Мій друже, мій брате,
Не згоріла, а осталась,
Тліє, й досї тліє.
І коли вона зотліє,
Коли одпочине?
Сьвятий знає...

IV.

З переляку
Вмерла Катерина;
А Максим на пожарище
Та на попелище
Подивив ся: нема ради!
Тілько вітер свище
У димарі та в комині...
Що тут в сьвіті діять?
І що тепер йому почати?
Подумавши, перехрестивсь
Та й знов пішов у наймити
Голодні злидні годувати.
Вдова осталась не сама,
А з сином парубком; женити
Його збиралась в осени
Аж гульк! од матушки-цариці,
Таки із самої столиці,
Прийшов указ — лоби голити;
Се в перший раз такий указ
Прийшов з Московщини до нас,
Бо на Вкраїні в нас бувало
У козаки охочі йшли,
А в пікинери вербували,
Та теж охочих. На селї
Зібрала ся громада радить,
Кого голить у москалї.

Порадили громадою,
Та сучого сина,
Вдовиченка ледащицю,
Забили в скрепицю,
Та й повезли до прийому.
Он-яке творить ся

На сім сьвіті, яка правда
У людей, мій сину!...
Така й досі, я думаю,
В нас на Україні;
Та другої і не буде
В невольниках-людях.

V.

„Ні вже," каже, „добрі люде,
Не так воно буде,
Оттак хиба!" Максим каже:
„Які з мене люде
У наймитах! Іду служить:
Нехай," каже, „вдовин син
Та не стане під аршин,
А я стану."

Із прийому
Вернув ся до дому,
До матери вдовиченко;
А Максим з прийому
Пішов собі у Москалї,
Помолившись Богу.
Менї полегшало, — а з чого,
З чого полегшало менї?
З того, що ворога не стало...
Якого-ж ворога, мій Боже!
Моя пекельная душа
Кого бояла ся? Максима!
Нї, не Максима, а когось,
Когось бояла ся проклята:
Люциперові служила
Та його й страшилась!

VI.

Через год отто, й велика
Зима наступила;
До зеленої неділї
В байраках білїли
Снїги білі, — тогдї-ж отто

І Очаков брали
Москалі, а Запороже
Перше зруйнували.
Розбрело ся товариство...
А що то за люде
Були тії Запорожці!
Не було й не буде
Таких людей!

Під Очаков
Погнали й Максима;
Там-то його скалїчено,
Та й на Україну
Повернено з одставкою.
Бачиш, праву ногу,
Чи то ліву, підстрелено.
Менї не до того
Було тогдї: знову люта
Гадина впила ся
В саме серце, кругом його
Тричи обвила ся,
Як той Ирод. Що тут робить?
Не дам собі ради;
А Максимові кривому
Нїчого не вадить:
Шкандибає на милиці,
І гадки не має;
А в недїленьку сьвятую
Мундир надїває,
І медаль і хрест причепить,
І заплете косу
Та ще й борошном посипле...
(Я не знаю й досї,
На-що воно москалї ті
Коси заплїтали,
Мов дївчата, та сьвятеє
Борошно псували?
На іграшку, я думаю,
Так собі, аби-то!)
Отто-ж було, мов ґенерал,
Максим сановито
Прибереть-ся у недїлю,

Та й пошкандибає
У храм божий; на криласї
Стане та й співає
З дяком таки, а то возьме
Та ще й прочитає
Апостола серед церкви
(Вивчив ся читати
У москалях). Непевний був
Максим оттой, брате,
А трудящий, роботящий,
Та тихий до того,
Та ласкавий. Було тобі
Ніже а нікого
Не зачепить ніже ділом,
Ніже яким словом.
„І талан і безталаньнє —
Все", каже, „од Бога,
Вседержителя сьвятого,
А більш ні од кого."
Преблагий був муж на сьвіті
Максим оттой, сину;
А я, а я — не вимовлю,
Моя ти дитино! —
Я... вбив його!... Пострівай лиш,
Трохи одпочину,
Та тогді...

VII.

Так ти кажеш,
Що бачив криницю
Москалеву? що ще й досї
Беруть з неї воду?
І хрест, кажеш, коло шляху
І досї Господній
Стоїть собі на роздольлї...
А не росказали
Тобі люде там нічого?
Вже повимирали
Тії люде, мої сьвідки,
Праведнії люде;

А я й досї караю ся,
І каратись буду
Й на тім сьвітї...

Ось послухай,
Доводить до чого
Сатана той душу нашу:
Як не схаменеть-ся
Та до Бога не вернеть-ся,
То так і ввіпеть-ся
Пазурами в саме серце...
Ось слухай же, сину,
Про Максима праведного!
Було не спочине
Нїколи він, а в недїлю,
Або в яке сьвято,
Бере сьвятий псалтир в руки
Та й іде читати
У садочок (у садочку
Там, у холодочку,
Катерину поховали)...
Отто-ж у садочку
За упокой душі її
Псалтир прочитає;
Потім собі тихисенько,
Тихо заспіває
„Со сьвятими", та й заплаче,
А потім помяне
„О здравії" тещу з сином, —
І веселий стане.
„Все од Бога," скаже собі:
„Треба вік дожити!"
Оттакий-то муж праведний
Був він на сїм сьвітї.
А у будень, то він тобі
Не посидить в хатї,
Все нишпорить по надвірю.
„Треба работати!"
Було скаже по-московськи:
„А то, лежа в хатї,
Ще опухнеш." Та взяв якось
Заступ і лопату,

Та й пішов собі у поле
Криницю копати.
„Нехай," каже, „колись люде
Будуть воду пити,
Та за мою грішну душу
Господа молити."
Вийшов в поле, геть од шляху
У балку спустив ся,
Та й викопав при долині
Глибоку криницю
(Не сам один: толокою
Йому помагали
Й добрі люде приходили
Криницю копати).
І виложив цямриною,
І над шляхом в полі
Височезний хрест поставив:
Зо всього роздольля
Широкого було видно;
Се, бачиш, длятого,
Щоб знать було, що криниця
Єсть коло дороги,
Щоб заходили з криниці
Люде воду пити,
Та за того, що викопав,
Богу помолитись.

VIII.

А тепер уже — он бачиш,
Доходить до чого?
Що я стратить наміряюсь
Максима сьвятого...
Оттаке-то! А за віщо?
За те, за що Каїн
Убив брата праведного
У сьвітлому раї.
Чи то було у неділю,
Чи в якеє сьвято
(Слухай, сину, як навчає
Сатана проклятий!):
„Ходім," кажу, „Уласович,

На твою криницю
Подивитись!" — „Добре," каже:
„Ходімо напить ся
Води з неї погожої."
Та й пішли обоє,
І відерце і віжечки
Понесли з собою.
От приходим до криниці —
Я перш подивив ся,
Чи глибока. „Власовичу!"
Кажу: „потруди ся
Води достать, я не вмію."
Він і нахилив ся,
Опускаючи відерце;
А я... я за ноги
Вхопив його, та й укинув
Максима сьвятого
У криницю...

Оттаке-то
Сотворив я, сину!
Такого ще не творилось
В нас на Україні,
Та й ніколи на створить ся
На всім сьвіті, брате!
Всюди люде, а я один —
Діявол проклятий!...

IX.

Через тиждень вже витягли
Максима з криниці,
Та у балці й поховали;
Чималу каплицю
Поставили громадою,
А його криницю
Москалевою назвали...

От тобі й билиця
Про криницю москалеву,
Страшная билиця.

А я.. пішов у гайдамаки
Та на Сібірі й опинивсь
(Бо тут Сібір була колись),
І пропадаю, мов собака,
Мов той Іуда... Помолись
За мене Богу, мій ти сину,
На тій преславній Україні,
На тій веселій стороні —
Чи не полегшає мені?...

Новопетровський форт, 16. V. 1857

Найновійший і найпрактичнійший

РУСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ ЛИСТІВНИК

або підручник до писання листів в обох язиках — руськім і англійськім — в справах промислових, торговельних і т. п.

З залученем взірців ріжних урядових письм, приписів почтових правил етикети (товариських приписів) щоденного житя, контрактів, оголошень, векслів (нотів), правних приписів що до видавання векслів, приповідок і діялектів мовчя) руських англійських і т. п.

Отсей підручник є призначений особливо до ужитку Українців в Канаді і Сполучених Державах Північної Америки, застосований до потреб і условин їх житя. Того роде листівник є конечно потрібний для Українців в кореспонденції (писання листів з Англійцями і на відворот). Уложив М. Б. Ясенівський, 288 сторін. Ціна одного примірника ..... 75 ц.

В оправі коштує $1.00

ПОРАДНИК ДЛЯ ЗАЛЮБЛЕНИХ

або як писати любовні листи і поучене як поводитись в часі кохання, з додатком любовних віршів, промов, та желань на люб. Ціна ..... 35 ц.

ЛЮБОВНІ КАРТКИ з красними українськими любовними віршами, 12 штук 50 ц., 25 штук $1.00.

ПРОМОВИ І ДЕКЛЯМАЦІЇ на хрестинах, заручинах і весілю. Ціна одного примірника ..... 10 ц.

Буквар для українських шкіл ..... .25

Читанка для публичних шкіл, ч. II. ..... .30

Методична граматика української мови ..... .40

Історія біблійна, з образками ..... .50

Пишіть по катальоґ книжок на адресу:

Ruska Knyharnia

848-854 Main Street - - - Winnipeg, Canada

ПЕРШИЙ І ОДИНОКИЙ ТОГО РОДА

УКРАЇНСЬКО-АНГЛІЙСЬКИЙ СЛОВАРЕЦЬ

що обнимає 1600 сторін друку, з повною граматикою, азбукою друкованою і писаною, — і, — що найважнійше, — З вимовою анґлійських слів.

Се є перше таке видане в українській мові.

Словарець сей є конечно потрібний для кождого Українця. Видавництво не жаліло висипати суму гроша на те, щоби словар ріцновідав вимогам нашої суспільности. Щоби скоро знайти потрібне слово, на те є поазбучний реджістер так в українській як і анґлійській части. Ціна його є $2.00

Пишіть по катальоґ книжок і музичних інструментів:

Ruska Knyharnia

848-850 Main St. Winnipeg, Man.

Образи народні.

Нераз вже були на Україні образи українські і картини, але не було ще таких, які власне тепер можна набути

В РУСЬКІЙ КНИГАРНИ.

Гляньмо наперед на образи!

Се два прекрасні, великі образи: ПЕРШИЙ — се славний малюнок українського артиста-маляра п. Івасюка:

ВІЗД БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО ДО КИЄВА;

а ДРУГИЙ — се славний малюнок українського артиста-маляра п. Красіцького:

За тими обома образами великий попит був не лише в старім краю, але і в Канаді, і в Америці, одначе тепер з причини війни тяжко їх спровадити зі старого краю. Та удало ся українському Бюрови в першій американській фірмі в Ню Йорку виконати пречудні репродукції тих образів у такій великости як були в старім краю на найліпшім, тривкім, картоновім папери. Репродукції виконано так званим »сьвітло-друком«, що виглядають наче оригінали.

ВЕЛИЧИНА ОБРАЗІВ ТАКА: високі на 28 цалів, а довгі на 22 цалї.

ЦІНА (ВЖЕ З ПЕРЕСИЛКОЮ) ЗА ОДИН ОБРАЗ $1.50; ЗА ДВА ОБРАЗИ $2.50.

Сї образи можуть бути прикрасою галь і приватних кімнат. Надають ся навіть до прикрасчаль підчас концертів і сьвят Шевченківських.

Тарас Шевченко	50ц.
Іван Франко	50ц.
Богдан Хмельницький	50ц.
Іван Котляревський	50ц.
Михайло Павлик	50ц.
Михайло Павлик	50ц.
Найбільші Сини України	25ц.
Мирослав Січинський	25ц.

Ruska Knyharnia

848-850 Main St. Winnipeg, Man.

Про полові справи.

Книжочка лікарська котру кождий повинен перечитати і научити ся дечого пожиточного для свого житя. — Ся книжка кождому придатна. — Ціна..... 30ц

Порадник Лікарський. — Ціна..... 20ц

З Житя Первісного Чоловіка і Сучасних Дикунів. — В. Лупкевич. — Переклала Олена Охримович-Залізнякова. — З 23 рисунками в тексті.

Вже сам заголовок книжки каже сподівати ся, що говорить ся там про дуже цікаві річи, бо і хтож не цікавий знати, як жили наші прародичі або й теперішні дикі люди, про яких такі дива кождий чує ще в дитинстві. Книжочка поділена на трийцять розділів, а в кождім з них говорить ся про якусь иншу сторону житя наших поселенців або теперішних дикунів. До кождого розділу додано кілька образків, які поясняють ще ліпше то, що написане. — Ціна 25ц

Жите. — Написав Гнат Хоткевич.

Книжочка не велика, написана однак дуже цікаво і легко. — Що таке жите? Питане легке а так трудно на него відповісти. А прецінь нема місця на земли, де би не було вічного житя. Чи підете на далеку північ, в царство вічних снігів та ледів, чи до згорілих під сонцем пустинь полудня, де на тисячі миль нема каплі води, чи підіймете ся на високі, найвисші на земли гори, чи спустите ся на яку тілько можливо глубину — всюда знайдете жите. — Питане: що таке жите? — Ціна..... 15ц

Поміж Землею а Небом. — Написав Микола Чайковський.

Автор приступно розвідує про найважнійший здобуток людського розуму, про завойоване людиною воздуха. На вступі дає загальні відносини про літане взагалі: длячого одні сотворіня літають а другі ні, про воздух і воздушні тіла, як літають птиці, ріжні роди приладів до літаня. В кінци говорить про бальони і літаки себто машини до літаня. Численні ілюстрациї улекшуть зрозуміне прочитаного. — Ціна..... 10ц

Важнійші Права Канади. — Зібрані для українських фармерів і робітників. — Ціна..... 35ц

RUSKA KNYHARNIA

848-850 Main St. Winnipeg, Man.

Ілюстрована Шевченківська бібліотека.

1. Причинна. З 2 малюнками і портретом.
2. Катерина. З 3 малюнками і портретом.
3. Тополя. З 1 малюнком і портретом.
4. Гайдамаки. З 15 малюнками і портретом.
5. Чернича Маряна. З 1 малюнком і портретом.
6. Утоплена. З 1 малюнком і портретом.
7. Гамалія. З 1 малюнком і портретом.
8. Сова. З 1 малюнком і портретом.
9. Єретик або Іван Гус. З 1 малюнком і портр.
10. Невольник. З 2 малюнками і портретом.
11. Наймичка. З 2 малюнками і портретом.
12. Відьма. З 1 малюнком і портретом.
13. Княжна. З 1 малюнком і портретом.
14. Москалева криниця. З 1 малюнком і портр.
15. Варнак. З 1 мальюнком і портретом.
16. Титаренко. З 1 малюнком і портретом.
17. Марина. З 1 малюнком і портретом.
18. Сотник. З 1 малюнком і портретом.
19. Петрусь. З 1 малюнком і портретом.
20. Тарасова ніч. — Іван Підкова. — Перебендя. З 2 малюн. і портрет.
21. Русалка. — Як би тобі довело ся З 2 малюнками і портретом.
22. Назар Стодоля. З 2 малюнками і портретом.
23. Збірник дрібних віршів. З 7 малюнками і портр.
24. Збірник дрібних віршів про Україну та козацтво. З 4 малюнками і портретом

За всі разом $1.50

Кождий свідомий Українець повинен знати

ІСТОРІЮ СВОГО КРАЮ.

Видавництво »Канад. Фармера« в порозуміню з Руською Книгарнею у Вінніпеґу передрукувало старопрське видане Проф. М. Грушевського

ІЛЮСТРОВАНУ ІСТОРІЮ УКРАЇНИ

в комплєті. Історія є популярна і зрозумела для кождого. В старім краю випродано два видання, тепер вже час щоби по 4-ох літах появив ся третий наклад. Є се величезна книга, має 516 сторін, 416 образків. — Ціна $3.00.

Замовленя висилайте на адресу:

Ruska Knyharnia

848-850 Main St. Winnipeg, Man.